

Baukje Rimmerts overlijdt in de twaalf nieuwe woningen.

Door Jeanine Otten

Sinds 1811 kennen we in Nederland de burgerlijke stand. In de registers van de burgerlijke stand wordt iemands burgerlijke staat opgenomen. Er worden akten opgemaakt bij geboorte, bij huwelijk, bij echtscheiding en bij overlijden. In Harlingen werd de burgerlijke stand in 1811 ingevoerd, maar er zijn ook gemeenten in Friesland waar de registers pas in 1812 beginnen.

De invoering van de burgerlijke stand in Harlingen was nog maar één jaar ingevoerd toen op 6 januari 1812 stokersknecht Rein Dirks Akkerboom (26 jaar) en werkman Paulus Hansen Houtsma (37 jaar) naar het stadhuis gingen om het overlijden van hun 7-jarige buurmeisje Baukje Rimmerts aan te geven. Het meisje woonde in de zogenaamde twaalf nieuwe woningen te Harlingen, Wijk H-146, en overleed daar op de 4de januari 's morgens om 6 1/2 uur.

Alles werd keurig opgeschreven in het overlijdensregister van de burgerlijke stand.

In de marge van de overlijdensakte noteerde de klerk dat het meisje een dochter was van Rimmert Martens en Tryntje Paulus, geboren en woonachtig in Harlingen, de moeder overleden, “zijnde de vader in leven en onbekend waar dezelve zich ophoudt, wordende de overledene uit de Stads Armenkas onderhouden”.

Rein Dirks Akkerboom ondertekende de overlijdensakte met zijn handtekening, maar Paulus Hansen Houtsman kon niet schrijven en zette onder de akte een kruis.

Zo'n eenvoudige akte van overlijden geeft ons dus een schat aan informatie over vergeten Harlingers. Het intrigerende adres waar Baukje Rimmerts overleed, de twaalf nieuwe woningen, is in de overlijdensakte aangegeven met wijk H-146. Dankzij een handige zoekoptie op de website www.kleinekerkstraat.nl, 'huisnummers' weten we op een snelle manier dat dit tegenwoordig het straatje 'Nieuwe Buren' is, tussen Spinhuisstraat en Spoorstraat. De eerste bekende vermelding dateert van 1804 en in 1862 heette het hier nog '12 nieuwe huizen', maar omstreeks 1880 werd de naam gewijzigd in 'Nieuwe Buren'. Nieuwe Buren is 'Frollânsk' (Fries-Hollands) voor Nije Buorren, de nieuwe buurt.

Uit de oude Doop- en Trouw- en Begraafboeken blijkt dat Rimmert Martens en Trientje Paulus op 16 juli 1797 in Harlingen trouwden en dat op 28 april 1798 in Harlingen hun dochter Klaaske Rimmerts geboren werd. De geboorte van Baukje Rimmerts is vreemd genoeg niet terug te vinden in de Friese DTB-boeken. Als zij echt 7 jaar oud was bij haar overlijden in 1812, zou zij voor 1805 geboren moeten zijn. Ook merkwaardig is dat er verder in de DTB en Burgerlijke Stand geen sporen zijn terug te vinden van Klaaske Rimmerts.

Op de website www.allefriezen.nl zijn de originele geboorte-, huwelijks- en overlijdensakten van de Harlinger burgerlijke stand vanaf 1811 te bekijken.